

**Бо Амри Ваколатдор
оид ба ҳуқуқи инсон дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз «30» июни соли 2010 №7
тасдиқ карда шудааст**

**Низомномаи Қабулгоҳҳои ҷамъиятии Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

I. Муқаррароти умумӣ

1.1. Қабулгоҳҳои ҷамъиятии Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ) дар асоси моддаи 35 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо мақсади таъмини дастрасии мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ба шахрвандон, татбиқи ҳуқуқи инсон ба мурочиат ба мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон, инчунин мусоидат ба Ваколатдор барои дар тамоми қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намудани ваколатҳои он таъсис дода мешаванд.

1.2. Асосҳои ҳуқуқии фаъолияти Қабулгоҳҳои ҷамъиятиро Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ҳамин Низомнома, инчунин санадҳои байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, ташкил медиҳанд.

1.3. Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ мақоми ёрирасон ва машваратии назди Ваколатдор буда, фаъолияти онҳо аз кор бо мурочиати шахрвандон доир ба масъалаҳои ҳуқуқу озодиҳои инсон, амалӣ намудани мониторинги риояи ҳуқуқи инсон, гузаронидани чорабиниҳои омӯзишӣ ва фаҳмондадиҳӣ, инчунин фаъолияти дигар, ки ҳамин Низомнома пешбинӣ намудааст, иборат мебошад.

1.4. Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ аз Намояндагони ҷамъиятии Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон иборат мебошанд.

1.5. Ба сифати Намояндагони ҷамъиятӣ намояндагони мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, созмонҳои ғайридавлатӣ дар маҳалҳо, дигар ташкилотҳо новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқиашон, ки фаъолиятшон ба ҳимояи ҳуқуқу озодиҳои инсон равона мебошанд, инчунин шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки фаъолияти ҳуқуқҳифзкуниро амалӣ меkunанд, дар ҳудуди амали Қабулгоҳи ҷамъиятӣ истиқомат карда, дорои таҳсилоти олий, соҳиби эътиромии ҷамъиятӣ, дониш ва таҷрибаи корӣ дар соҳаи пешбурд ва ҳимояи ҳуқуқу озодиҳои инсон мебошанд, буда метавонанд.

1.6. Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ мумкин аст дар ВМКБ, вилоятҳо, минтақаҳо, шаҳрҳо ва ноҳияҳо таъсис дода шаванд.

II.Тартиби ташкили Қабулгоҳҳои ҷамъиятии

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон

2.1.Намояндагони ҷамъиятӣ ба тариқи озмун ё пешниҳоди мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дигар созмону ташкилотҳо хоста гирифта мешаванд.

2.2.Талаботҳое, ки барои Намояндаи ҷамъиятии Ваколатдор пешниҳод карда мешаванд:

- таҳсилоти олий (ба тахассуси ҳуқуқшиносӣ бартарӣ дода мешавад);
- собиқаи корӣ оид ба масъалаҳои ҳифзи ҳуқуқи инсон на камтар аз 3 сол;
- донишдони забони давлатӣ (ба донандагони дигар забонҳо бартарӣ дода мешавад).

2.3.Ба шахрванд вогузор намудани ваколатҳои Намояндаи ҷамъиятӣ бо амри Ваколатдор расмӣ гардонидани мешавад.

2.4.Намояндаи ҷамъиятӣ фаъолияти худро дар асосҳои ҷамъиятӣ амалӣ менамояд.

2.5.Намояндаи ҷамъиятӣ ба мӯҳлати 3 сол ба вазифа таъин карда мешавад.

2.6.Дар фаъолияти худ Намояндаи ҷамъиятӣ ба Ваколатдор тобеъ ва ҳисоботдиҳанда мебошад.

2.7.Намояндаи ҷамъиятӣ фаъолияти худро дар ҳамкорӣ бо Ваколатдор ва Дастгоҳи ӯ, мақомоти ҳокимити давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, мақомоти судӣ, ҳифзи ҳуқуқ, ташкилоту муассисаҳо новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқиашон (минбаъд - ташкилот) ва шахсони мансабдори онҳо амалӣ менамоянд.

2.8.Ба Намояндаи ҷамъиятӣ шаҳодатномаи шакли муқарраргардида дода мешавад.

III. Ҳуқуқ ва вазифаҳои Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ

3.1.Ба салоҳияти Намояндагони ҷамъиятӣ инҳо дохил мешаванд:

- қабули шахрвандони ба Ваколатдор мурочиаткунанда;
- ба шахрвандон фаҳмонидани салоҳияти Ваколатдор, ҳуқуқҳои он ва шаклҳои воқуниш ба ҳуқуқҳо ва озодиҳои вайроншудаи инсон;

- ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар сохтору ташкилотҳо фиристодани мурочиати шахрвандон ва назорати баррасии онҳо, аз онҳо дархост намудани маълумотҳои зарурӣ, ҳуҷжатҳо ва маводҳо тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;

- дар Қабулгоҳи ҷамъиятӣ таъмини иттилоот дар бораи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва воситаҳои ҳифзи онҳо, вазифаҳои Ваколатдор оид ба ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон, тартиби мурочиат ба Ваколатдор, инчунин қонунҳо ва дигар санадҳои ҳуқуқӣ ва санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ оид ба ҳуқуқи инсон;

- ба шахрвандоне, ки ба Қабулгоҳи ҷамъиятӣ мурочиат менамоянд расонидани кӯмаки бемузди ҳуқуқӣ;

- ҷамъоварӣ ва таҳлили мурочиатҳое, ки бевосита ба салоҳияти Ваколатдор мансубанд, мурочиатҳое, ки дорои маълумотҳои вайронкунии дағалона ва

оммавии ҳуқуқҳои инсон мебошанд, инчунин муроҷиатҳое, ки тавассути Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ба мақомоти марказии ҳокимияти давлати фиристода мешаванд ва пешниҳоди онҳо ба Ваколатдор;

- ба арзкунандагон фаҳмонидани ҳуқуқи озодиҳои онҳо ва шаклҳои самараноки Ҳимояи онҳо;

- ташкили машваратҳои ҳуқуқии сайёр дар маҳалҳо;

- бо супориши Ваколатдор ташкил ва гузаронидани санҷиши хабарҳо оид ба ҳодисаҳои ҳуқуқҳои вайроншудаи инсон, инчунин ариза ва шикоятҳои алоҳидаи шаҳрвандон;

- ҷамъоварӣ, омӯзиш, таҳлили иттилоотӣ аз мақомоти худидоракуни ва ташкилотҳо, аз муроҷиати шаҳрвандон, хабарҳои васоити ахбори омма оид ба таъмин ва Ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон бадастомада;

- бо супориши Ваколатдор гузаронидани мониторинги риояи ҳуқуқи инсон;

- гузаронидани чорабиниҳои омӯзишӣ, ташвиқотию тарғиботӣ оид ба ҳуқуқи инсон;

- ба Ваколатдор расонидани кӯмаки иттилоотӣ ва таҳлилий, аз ҷумла таҳияи ҳисоботҳо оид ба фаъолияти Қабулгоҳи ҷамъиятӣ, ки инҳоро бояд дар бар гиранд: а) таҳлили оморӣ ва ҷамъбастии муроҷиати шаҳрвандон; б) пешниҳодҳо оид ба ҳолатҳои мушаххаси вайроншудаи ҳуқуқи инсон, инчунин тавсияҳо оиди ворид намудани тағйирот ба қонунгузорӣ ва амалияи татбиқи қонунҳо; в) таҳлили масъалаҳо оиди риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон дар маҳалҳо;

- татбиқи супоришҳо, дархостҳо ва дигар санадҳои Ваколатдор дар маҳали фаъолият;

- иҷрои дигар супоришҳои Ваколатдор оид ба Ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон.

3.2.Намояндаи ҷамъиятӣ ҳуқуқ надорад аз вазифаи хизмати худ ба манфиати ҳизбҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои динӣ барои тарғиб истифода кунад ва аз номи Ваколатдор эътирозҳои оммавӣ изҳор намояд.

3.3.Ваколоти Намояндаи ҷамъиятӣ пеш аз мӯҳлат дар асоси аризаи ӯ ё бо қарори асосноки Ваколатдор қатъ карда мешавад.

IV. Асосҳои ташкили фаъолият

4.1.Қабулгоҳҳои ҷамъиятии Ваколатдор дар асоси амри Ваколатдор таъсис дода мешавад.

4.2.Дар бораи таъсиси Қабулгоҳи ҷамъиятӣ аз тариқи ВАО хабар дода мешавад.

4.3.Ба Қабулгоҳи ҷамъиятӣ роҳбари он сарварӣ менамояд. Роҳбари Қабулгоҳи ҷамъиятиро Ваколатдор аз ҳисоби намояндагони ҷамъиятии Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон таъин менамояд.

4.4.Роҳбари Қабулгоҳи ҷамъиятӣ барои ташкили кори Қабулгоҳи ҷамъиятӣ масъул мебошад.

4.5.Роҳбари Қабулгоҳи ҷамъиятӣ ҳуқуқ дорад Қабулгоҳи ҷамъиятиро дар ташкилот ва муасисаҳо, дар кори машваратҳои илмӣ, семинару конференсияҳо

дар доираи мақсаду вазифаҳое, ки Низомномаи мазкур муайян кардааст, намояндагӣ намояд.

4.6.Роҳбари Қабулгоҳи ҷамъиятӣ таъминоти моддӣ ва техникий Қабулгоҳи ҷамъиятиро ба амал бароварда, фаъолияти Қабулгоҳи ҷамъиятиро дар рӯзҳо ва соатҳои пешбинишуда ва пешбурди коргузорино назорат менамояд.

4.7.Фаъолияти Қабулгоҳи ҷамъиятӣ дар асоси масъулияти шахсии ҳар як Намояндаи ҷамъиятӣ, ҳавасмандгардонии ташаббуснокӣ ва иҷрои бовиҷдононаи вазифаҳои вогузоршуда амалӣ карда мешавад.

4.8.Ваколатдор ҳар вақт метавонад фаъолияти Қабулгоҳи ҷамъиятиро оид ба иҷрои вазифаҳои пешбинишуда мавриди санҷиш қарор диҳад.

4.9. Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ дорои мӯҳру бланкҳо бо номи худ ва тасвири нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

V.Муқаррароти хотимагӣ

5.1.Таъминоти ҳуқуқӣ, методӣ, иттилоотӣ ва моддию техникий Қабулгоҳҳои ҷамъиятиро Дастгоҳи Ваколатдор амалӣ менамояд.

5.2.Масъалаҳои таъминоти моддӣ – техникий фаъолияти Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ ва Намояндагони ҷамъиятӣ, аз ҷумла таъминоти маводи конселярӣ, адабиётҳои маълумотӣ ва ҳуқуқӣ, ҷаброни хароҷотҳои, ки барои иҷрои ваколатҳо сарф мешаванд ва дигар хароҷотҳо вобаста ба имконияти молиягӣ ва моддию техникий Ваколатдор ҳал карда мешаванд.

5.3.Дар доираи салоҳияти худ Ваколатдор метавонад намояндагони ҷамъиятиро вобаста ба фаъолияти самаранокӣ онҳо ҳавасманд намояд, инчунин барои ҳавасманд намудани онҳо аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ пешниҳод манзур намояд.

5.4.Фаъолияти Қабулгоҳи ҷамъиятӣ бо ташаббуси Ваколатдор ё бо ташаббуси Қабулгоҳи ҷамъиятӣ дар асоси амри Ваколатдор қатъ карда мешавад.